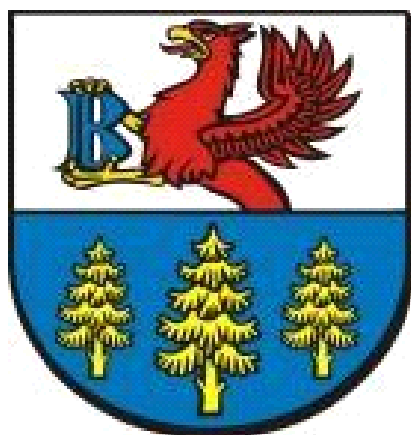

**ROCZNA ANALIZA
STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY BRUSY
ZA 2013 ROK**

Brusy, czerwiec 2014 r.

Spis treści:	strona
1. Wprowadzenie	3
1.1. Cel i podstawowe założenia analizy	3
1.2. Uwarunkowania formalno – prawne	3-4
2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w 2013 roku	4-5
2.1. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji	5-7
3. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013 r. oraz potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014	7
3.1. Zmiany związane z nowym systemem gospodarowania odpadami w gminie Brusy	7-8
3.2. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane na terenie gminy Brusy w 2013 r.	8-9
3.3. Rozbudowa i modernizacja ZZO Nowy Dwór	9
3.4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014	9-10
4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych 2013 r.	10
4.1. Koszty związane z wprowadzeniem nowego systemu gospodarowania odpadami w gminie Brusy	10
4.2. Planowany budżet Gminy Brusy na gospodarkę odpadami w 2014 roku	10
5. Liczba mieszkańców Gminy Brusy na dzień 31.12.2013 r.	10
6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013 r., o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12	11
7. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Brusy w 2013 r.	11-12
8. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy Brusy w roku 2013	12
8.1. Zmieszane odpady komunalne	12
8.2. Odpady zielone	12
8.3. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	13
9. Wnioski i rekomendacje w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	14-16
Spis tabel, wykresów i rycin	
1. Tabela nr 1: Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Brusy	6
2. Tabela nr 2: Zestawienie kosztów za 2013 r.	10
3. Tabela nr 3: Rodzaje oraz ilość odpadów zebranych w 2013 r. na terenie gminy Brusy	11-12
4. Tabela nr 4: Podstawowe dane dotyczące gospodarowania odpadami na terenie gminy Brusy	14
5. Tabela nr 5: Ilość odpadów zebranych selektywnie w I i II półroczu 2013 r.	14
6. Tabela nr 6: Udział odpadów selektywnie zebranych w strumieniu odpadów komunalnych	15

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i podstawowe założenia analizy

Celem sporządzenia przedmiotowej analizy jest dokonanie oceny stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Brusy za rok 2013 oraz weryfikacja możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania w/w odpadami. Analiza ma dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Brusy.

Podstawowe założenia niniejszej analizy to weryfikacja niżej wymienionych zagadnień:

- możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w roku 2013;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014 oraz na dalsze lata;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w 2013 r.;
- liczba mieszkańców Gminy Brusy na dzień 31.12.2013 r.;
- liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013 r., o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 12 w/w ustawy;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Brusy w 2013 r.;
- ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu Gminy Brusy w 2013 r.;
- wnioski i rekomendacje.

1.2. Uwarunkowania formalno – prawne

Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Brusy za 2013 r. została sporządzona zgodnie z obowiązującymi w roku analizowanym aktami prawnymi, a w szczególności z art. 3 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.).

Przy sporządzaniu niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. a także o ustawy i akty wykonawcze dotyczące problematyki gospodarki odpadami;
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 przyjęty uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
- Sprawozdanie Burmistrza Brus z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r.;
- Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za rok 2013 – ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.;

- Plany inwestycyjne ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.;
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155);
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobów obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645);
- Uchwała Nr XVI/139/12 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy;
- Uchwała Nr XVII/156/12 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w Brusach Nr XVI/139/12 z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy.

2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w 2013 roku

Zgodnie z art. 9e ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z zasadą określoną w art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zakazuje się przetwarzania: zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, odpadów zielonych poza obszarem regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

Z dniem 04.04.2013 r. nowo wybudowana instalacja w Nowym Dworze zyskała miano statusu Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych,

zgodnie z uchwałą sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 557/XXVII/13 z dnia 25 lutego 2013 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wykonania "Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018" i od tego momentu odpady z terenu gminy Brusy obowiązkowo musiały być przekazywane do tej instalacji.

Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze została wybudowana na potrzeby obsługi Regionu Południowo – Zachodniego, który skupia ok. 150 tys. mieszkańców, zamieszkujących takie gminy jak: Gmina Miejska Chojnice, Gmina Chojnice, Gmina Miejska Człuchów, Gmina Człuchów, Gmina Brusy, Gmina Czersk, Gmina Konarzyny, Gmina Debrzno, Gmina Czarne, Gmina Przechlewo, Gmina Koczała, Gmina Rzeczenica.

Instalacja ta w ciągu roku jest w stanie zebrać, przetworzyć i zagospodarować 35 000 Mg zmieszanych odpadów komunalnych w roku oraz 17 500 Mg odpadów biodegradowalnych pochodzących z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów a także czystych odpadów zielonych (m.in.: liście, gałęzie, trawa, słoma itp.).

W myśl art. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, w pierwszej kolejności odpady powinny być poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto zgodnie z art. 105 ust. 1 ww. ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu m.in. ograniczenia zagrożenia dla środowiska, a także objętości składowanych odpadów. W związku z powyższym zgodnie z nowelizowaną ustawą o odpadach, od 2013 r. cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 powinien być przekazywany na sortownie odpadów, a następnie tylko frakcje z grupy 19 12 12 – Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 nie nadające się do odzysku, powinny być przekazywane do składowania w instalacjach posiadających wyłącznie status RIPOK.

Analizie poddano wszystkie odpady wytworzone na terenie gminy Brusy w 2013 r. Należy jednak pamiętać, że RIPOK w Nowym Dworze rozpoczął swoją pracę w ciągu roku, poprzedzoną testami i próbami technologicznymi oraz, że nowy system zarządzania odpadami w gminie zaczął obowiązywać z dniem 1 lipca 2013 r.

Do momentu uzyskania statusu Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze wyznaczona była instalacja zastępcza do obsługi m.in. gminy Brusy. Rolę tej instalacji pełniło Miejsko-Gminne Składowisko Odpadów w Nieżurawie prowadzone przez Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Czersku.

2.1. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji

Na podstawie art. 3b oraz art. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poniżej przedstawiono szczegółową analizę uzyskanych przez Gminę Brusy poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych oraz poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Nowa dyrektywa ramowa o odpadach (2008/98/WE z 19 listopada 2008 r.) za jeden ze swoich priorytetowych celów uznaje stworzenie „społeczeństwa recyklingu” co, poza oczywistą koniecznością prowadzenia bardzo szerokich działań

informacyjnych, wymaga stworzenia odpowiednich struktur organizacyjnych i logistycznych, pozwalających na wyodrębnienie z odpadów komunalnych określonych strumieni odpadów i kierowanie ich do systemów odzysku, w pierwszym rzędzie recyklingu.

Dyrektywa zakłada, iż do roku 2015 selektywna zbiórka odpadów będzie obowiązywać przynajmniej w odniesieniu do papieru, metalu, plastiku i szkła. Zatem państwa członkowskie powinny w konsekwencji, podjąć wszelkie niezbędne środki służące realizacji następujących celów:

- a. do 2020 r. przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości innego pochodzenia, pod warunkiem że te strumienie odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, zostanie zwiększone wagowo do minimum 50%;
- b. do 2020r. przygotowanie do ponownego wykorzystania, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania materiałów, w tym wypełnianie wyrobisk, gdzie odpady zastępują inne materiały, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpady budowlanych i rozbiórkowych, z wyjątkiem materiału występującego w stanie naturalnym zgodnie z definicją zawartą w kategorii 170504 europejskiego katalogu odpadów, zostanie zwiększone wagowo do min. 70%.

Oprócz tego do 2020 r. należy osiągnąć 35% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do roku 1995.

Poziomy te na terenie gminy Brusy przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1: Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Brusy

Lp.	Wymagane do osiągnięcia poziomy wg rozporządzeń*	2013	
		Wskaźnik z rozporządzeń*	Wskaźnik osiągnięty przez gminę
1	osiągnięty maksymalny poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	nie więcej niż: 75 % (do 15 lipca 2013 r.) 50% (od 16 lipca 2013 r.)	66,2%
2	minimalny poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy	12%	36,2%
3	minimalny poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych	36%	37,5%

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobów obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645).

Należy tutaj wziąć pod uwagę fakt, iż nowy system gospodarki odpadami obowiązuje od 1 lipca 2013 r. Wskaźniki, które zostały zamieszczone w powyższej tabeli obliczono w oparciu o dane ze sprawozdań kwartalnych przekazywanych przez firmy zajmujące się odbiorem odpadów z terenu gminy Brusy w okresie całego 2013 r.

Pomimo tak skomplikowanej sytuacji wskaźniki wyszły stosunkowo obiecująco. W dalszej perspektywie czasowej może pojawić się jednak problem dotyczący osiągnięcia maksymalnego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

3. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013 r. oraz potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014

3.1. Zmiany związane z nowym systemem gospodarowania odpadami w gminie Brusy

W roku objętym przedmiotową analizą, na gminy nałożone zostały nowe obowiązki mające na celu m.in. dostosowanie dotychczasowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897).

Od 1 lipca 2013 r. gmina została zobowiązana do objęcia zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Brusy wiązał się z wprowadzeniem nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy przyjętego uchwałą nr XVI/139/12 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 16 listopada 2012 r. zmienionego uchwałą nr XVII/156/12 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 28 grudnia 2012r. Ponadto właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy zobowiązani zostali do uiszczania na rzecz gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w zamian za odbieranie z terenu nieruchomości każdej ilości zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zbieranych w sposób selektywny, obejmujących frakcje zmieszanych odpadów opakowaniowych oraz szkła. Dodatkowo w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanym na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Brusach odbierane są bezpłatnie m. in. meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady ulegające biodegradacji, odpady budowlano-rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory oraz inne odpady niebezpieczne.

Rolę podmiotu świadczącego usługę odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy Brusy pełni Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach.

Gmina Brusy zawarła z Zakładem Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. umowy na przyjmowanie i zagospodarowanie:

- zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych (umowa nr ZP.272.8.2013 z dnia 28 czerwca 2013 r.),
- odpadów zebranych selektywnie (umowa nr GP.272.1.33.2013 z dnia 28 czerwca 2013 r.).

Właściciele nieruchomości zamieszkałych uiszczali w analizowanym roku zryczałtowaną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W uchwale nr XIX/171/13 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 26 marca 2013 r. ustalono, iż opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszona będzie od gospodarstwa domowego. Zgodnie z ww. uchwałą ustalono następujące miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 1) dla gospodarstw domowych do 2 osób w wysokości 42,00 zł;
- 2) dla gospodarstw domowych od 3 do 5 osób w wysokości 60,00 zł;
- 3) dla gospodarstw domowych od 6 do 10 osób w wysokości 70,50 zł;
- 4) dla gospodarstw domowych powyżej 10 osób w wysokości 70,50 zł plus 6,75 zł za każdą kolejną osobę.

W przypadku, gdy na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny ustala się miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi:

- 1) dla gospodarstw domowych do 2 osób w wysokości 28,00 zł;
- 2) dla gospodarstw domowych od 3 do 5 osób w wysokości 40,00 zł;
- 3) dla gospodarstw domowych od 6 do 10 osób w wysokości 47,00 zł;
- 4) dla gospodarstw domowych powyżej 10 osób w wysokości 47,00 zł plus 4,50 zł za każdą kolejną osobę.

Zgodnie z uchwałą nr XIX/173/13 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Brusy zobowiązani byli złożyć pierwszą deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie do 31 maja 2013 r.

Liczba złożonych deklaracji w 2013 r. wyniosła 3169, w tym:

- ✓ na selektywną zbiórkę – 2889
- ✓ na odpady zmieszane - 3
- ✓ deklaracje „zerowe”* -277

* deklaracje, w których wskazano, że budynek mieszkalny położony na terenie przedmiotowej nieruchomości jest niezamieszkały

3.2. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane na terenie gminy Brusy w 2013 r.

Gmina Brusy jest jednym z współników Spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór, która w 2013 r. zakończyła budowę Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze. W miesiącach od stycznia do maja 2013 r. odbywały się rozruchy mechaniczne i technologiczne zakładu, natomiast od kwietnia 2013 r. do przedmiotowej instalacji zaczęły trafiać odpady z terenu powiatu chojnickiego i człuchowskiego.

Ponadto Gmina Brusy, jako jeden z partnerów, uczestniczy w realizacji projektu pn. „Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze”. Prace nad dokumentacją projektową zakończono w 2013 roku, natomiast obecnie prowadzone są działania rekultywacyjne na składowisku odpadów komunalnych w Kosobudach. Do końca 2012 r. na realizację tego zadania wydano 5.575,26 zł,

w 2013 r. było to 13.358,05 zł, natomiast koszty planowane na lata 2014-2015 to 168.876,29 zł. Obowiązek rekultywacji składowisk wynika bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.

Zarządzeniem nr 426.1/13 Burmistrza Brus z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie powierzenia zakładowi budżetowemu obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Brusy oraz utworzenia i prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2013 roku rozpoczęto prowadzenie na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Brusach PSZOKu, w którym przyjmowane są odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, a nie odbierane bezpośrednio z posesji. W celu rozpoczęcia działalności PSZOKu zakupiono 8 kontenerów do gromadzenia odpadów zebranych selektywnie (4 o poj. 7 m³, 4 o poj. 14 m³). Środki na ten cel w wysokości 43.760,00 zł pochodziły z budżetu Gminy Brusy.

Zakupiono również program komputerowy do zarządzania gospodarką odpadami OPLOK autorstwa UI InfoSystem.

3.3. Rozbudowa i modernizacja Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze

Zakład Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. aktualnie spełnia cele założone przed budową instalacji. Jednakże zmiany przepisów prawa oraz możliwości zwiększenia poziomu odzysku, recyklingu, możliwości obniżenia kosztów eksploatacyjnych powodują, iż mimo że instalacja jest nowo wybudowana już teraz powstaje koncepcja rozbudowy i modernizacji zakładu. Planowane inwestycje to między innymi przedsięwzięcia mające na celu zagospodarowanie odpadów, które z uwagi na wysoką kaloryczność nie mogą być składowane od 2016 r. na kwaterze deponowania odpadów. Jeżeli spółka nie dokona inwestycji w tym zakresie zmuszona będzie do sprzedaży tej frakcji energetycznej.

Dodatkowo w ramach Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór planowany jest rozwój infrastruktury do odzysku i recyklingu. Projekt ma być uzupełnieniem obecnie funkcjonującej technologii zakładu o rozbudowę instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów oraz o linie do selektywnej zbiórki odpadów. Jego realizacja przyczyni się przede wszystkim do zwiększenia poziomu odzysku szerszego zakresu frakcji odpadów, czego efektem będzie możliwość przekazania większej ich ilości do recyklingu. Działania te spowodują także zmniejszenie zużycia surowców naturalnych oraz ograniczenie ilości odpadów na składowiskach.

Ponadto główne założenia planowanych inwestycji zakładu to przede wszystkim zwiększenie odzysku surowców wtórnych ze strumienia dostarczanych odpadów, wykorzystanie odpadów do procesu zgazowania, spalania lub pirolizy oraz wytwarzanie energii elektrycznej, ciepłej, pobór i wykorzystywanie biogazu ze zrehabilitowanych kwater.

3.4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014.

Potrzeby inwestycyjne dla Gminy Brusy na rok 2014 dotyczą przede wszystkim:

- ❖ realizacji systemu selektywnego zbierania odpadów;
- ❖ rozbudowy ZZO Nowy Dwór;

- ❖ dalszej realizacji projektu rekultywacji składowiska odpadów w Kosobudach;
- ❖ prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Brusach.

4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych w 2013 r.

4.1. Koszty związane z wprowadzeniem nowego systemu gospodarowania odpadami w Gminie Brusy

Koszty związane z gospodarką odpadami poniesione przez Gminę Brusy w 2013 r. dotyczą przede wszystkim kampanii informacyjnej, odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zakupu i aktualizacji programu komputerowego do zarządzania gospodarką odpadami „OPLOK”.

Ogółem koszty poniesione w 2013 r. na gospodarkę odpadami przez Gminę Brusy wyniosły ok. 795 576,58 zł.

Przedmiotowe koszty za rok 2013 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2: Zestawienie kosztów za 2013 r.

Lp.	Nazwa zadania	koszty
1.	Zakup programu komputerowego do zarządzania gospodarką odpadami „OPLOK”	7.380,00 zł
2.	Kampania informacyjna wraz z wydrukiem deklaracji	8.760,50 zł
3.	Koszty związane z odbiorem i transportem odpadów	418.934,85zł
4.	Koszty związane z unieszkodliwianiem i odzyskiem odpadów	280.532,56 zł
5.	Prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	35.468,67 zł
6.	Obsługa administracyjna (2,5 etatu)	44.500,00 zł
	Ogółem:	795 576,58 zł

4.2. Planowany budżet Gminy Brusy na gospodarkę odpadami w 2014 roku.

W budżecie Gminy Brusy na rok 2014 na gospodarkę odpadami zaplanowano kwotę w wysokości 1 458 896,58 zł. W tym:

- a. 70.937,34 zł na prowadzenie PSZOK przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Brusach;
- b. 704.070,66 zł na odbiór i transportu odpadów;
- c. 583.837,78 zł unieszkodliwianie i odzysk odpadów w ZZO Nowy Dwór;
- d. 3.271,80 zł na utrzymanie serwisu i aktualizacji licencji oprogramowania do zarządzania odpadami;
- e. 7.000 zł na usługi związane z edukacją ekologiczną w zakresie nowego systemu gospodarowania odpadami;
- f. 89.779,00 zł na obsługę administracyjną.

5. Liczba mieszkańców Gminy Brusy na dzień 31.12.2013 r.

Liczba osób zameldowanych na terenie gminy Brusy wg ewidencji ludności tut. urzędu wyniosła 14128 (stan na 31.12.2013 r.). Z kolei szacunkowa liczba mieszkańców wynikająca z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosła 12855 (ok. 91% os. zameldowanych).

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013 r. o której mowa w art. 6 ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 12

W Gminie Brusy brak jest jakichkolwiek danych dotyczących liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych w 2013 r.

7. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Brusy w 2013 r.

Poniższa tabela zawiera informacje o odpadach odebranych z terenu gminy Brusy oraz zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Brusach:

Tabela nr 3: Rodzaje oraz ilość odpadów zebranych w 2013 r. na terenie gminy Brusy

Lp.	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Nazwa instalacji	Ilość (Mg)	
				zebrane	odebrane
1.	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (BIO)	RIPOK Nowy Dwór	60,88	12,2
2.	20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	Miejsko – Gminne Składowisko Odpadów w Nieżurawie		181,2
			RIPOK Nowy Dwór		2159,7
3.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	RIPOK Nowy Dwór	6,78	
4.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sierzno		45,6
5.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	REMONDIS Elektrorecycling Sp. z o.o.	0,391	
6.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	REMONDIS Elektrorecycling Sp. z o.o.	0,615	
7.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	REMONDIS Elektrorecycling Sp. z o.o.	1,36	
8.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	RIPOK Nowy Dwór		2,0
9.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	RIPOK Nowy Dwór	1,84	0,3
10.	17 01 07	Zmieszane odpady z	RIPOK Nowy Dwór		0,9

		betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06			
11.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	REMONDIS Elektrorecycling Sp. z o.o.	0,109	
12.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	REMONDIS Elektrorecycling Sp. z o.o.	0,105	
13.	16 01 03	Zużyte opony	ERGUM, Klucze	1,88	
14.	15 01 07	Opakowania ze szkła	RIPOK Nowy Dwór		2,6
			Rhenus Recykling Polska Sp. z o.o., Zakład Przerobu Słuczki Szklanej, Piła		258,4
15.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	RIPOK Nowy Dwór		83,2
			SITA, ul. Przemysłowa 9a, 89 – 400 Kościerzyna		22,8
16.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	RIPOK Nowy Dwór		6,7

8. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy Brusy w roku 2013

8.1. Zmieszane odpady komunalne

W I kwartale 2013 r. na Miejsko-Gminne Składowisko Odpadów w Nieżurawie trafiło 181,2 Mg zmieszanych odpadów komunalnych z terenu gminy Brusy, natomiast do Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. przetransportowano 2159,7 Mg powyższych odpadów, z czego 302 Mg zostały składowane, a pozostałą część poddano procesowi odzysku metodą R12. Wiąże się to z tym, że z dniem 1 lipca 2013 r. strumień komunalnych odpadów został w całości przejęty przez nową instalację i kierowany bezpośrednio do sortowni odpadów komunalnych, gdzie poddany był procesowi odzysku metodą R12.

8.2. Odpady zielone

Odpady zielone to m.in. odpady z grupy 20 01 99 – Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (bio).

Należy tutaj wspomnieć, że zgodnie ze stanem faktycznym na początku 2013 roku na terenie Regionu Południowo – Zachodniego do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, głównie odpadów zielonych była przeznaczona tylko jedna instalacja, którą zlokalizowano w gminie Przechlewo. Od 4 kwietnia 2013 r. instalacja w Nowym Dworze stanowi dopełnienie tego systemu w w/w regionie.

Na terenie gminy Brusy w 2013 r. zebrano 73,08 Mg odpadów o kodzie 20 01 99. Są to odpady ulegające biodegradacji zebrane selektywnie, nieprzekazane do składowania. 60,88 Mg ww. odpadów zebrano w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ZGK w Brusach, natomiast 12,2 Mg zostało odebrane przez firmę wywozową z terenu nieruchomości niezamieszkałych. Cała masa zebranych w 2013 r. odpadów zielonych trafiła do ZZO Nowy Dwór i została zagospodarowana na terenie kompostowni metodą R3.

Gmina Brusy jest terenem, gdzie dominuje głównie produkcja rolna i w związku z tym nie należy spodziewać się wielkich ilości odpadów biodegradowalnych pochodzących z jej terenu, które będą trafiły do instalacji w Nowym Dworze. Większość tego typu odpadów jest i będzie dalej zagospodarowana przez mieszkańców gminy we własnym zakresie i na swoje potrzeby. Wiąże się z tym ryzyko, że taka sytuacja w dalszej perspektywie będzie utrudniała utrzymanie na określonym w ustawodawstwie poziomie wskaźników mających na celu ograniczenie masy odpadów biodegradowalnych poddanych procesom składowania.

8.3. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Są to odpady o kodzie 19 12 12 – Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

W 2013 r. w RIPOK Nowy Dwór w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, przekazanych do składowania powstały dwie grupy odpadów:

- 1) zawierające frakcję ulegającą biodegradacji o wielkości co najmniej 0-80 mm poddaną procesom stabilizacji biologicznej, które spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052);
- 2) zawierające frakcję ulegającą biodegradacji o wielkości powyżej 80 mm nie poddaną procesom stabilizacji biologicznej.

Frakcja o wielkości 0 – 80 mm odsiana na sicie kierowana była do kompostowni w celu ustabilizowania, z kolei odpady pozostałe po sortowaniu odpadów komunalnych zostały unieszkodliwione poprzez składowanie na kwaterze balastu.

Zgodnie z posiadanymi danymi w 2013 r. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze skierował do kompostowni łącznie 8 514,83 Mg odpadów zawierających frakcję ulegającą biodegradacji o wielkości co najmniej 0-80 mm.

Z kolei do unieszkodliwienia poprzez składowanie na kwaterze balastu instalacja przekazała łącznie 11 408,57 Mg odpadów zawierających frakcję ulegającą biodegradacji o wielkości powyżej 80 mm. W tym 918,20 Mg stanowiły odpady powstałe po przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Brusy.

Część odpadów o kodzie 19 12 12 (17 Mg) została przekazana w pierwszym półroczu na składowisko w Gostomiu i zagospodarowana poprzez składowanie (D5).

9. Wnioski i rekomendacje w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Pomimo osiągnięcia większości ustawowych poziomów odzysku za rok 2013 należałoby skupić się na potencjalnej możliwości braku uzyskania wymaganych wskaźników w następnych latach, ponieważ z biegiem lat wskaźniki te będą coraz wyższe.

Należy zatem rozważyć wielkość i skład strumienia odpadów trafiających do RIPOKu, uzależniony od poniższych czynników:

- Objęcie nieruchomości niezamieszkałych;
- Kontrola strumienia odpadów;
- System selektywnego zbierania;
- Wielkość regionu;
- Ilość i rodzaj instalacji w regionie;
- Transport odpadów poza region.

Wszystkie wymienione czynniki powinny być kontrolowane i nadzorowane przez gminy tworzące Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

Poniżej tabelaryczne zestawienie podstawowych danych dotyczących systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Brusy.

Tabela nr 4: Podstawowe dane dotyczące gospodarowania odpadami na terenie gminy Brusy

Lp.	Czynnik	Gmina Brusy
1	Liczba mieszkańców	14128
2	Liczba złożonych deklaracji (w tym dekl. „zerowe”)	3169
3	Liczba deklarowanej selektywnej zbiórki	2889
4	Liczba deklarowanej zmieszanej zbiórki	3
5	Liczba nieruchomości, od których odebrano odpady komunalne (w tym działalność gospodarcza i nieruchomości letniskowe)	3093
6	Liczba PSZOKów	1
7	Masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 [Mg]	2340,9
8	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 składowanych [Mg]	483,2
9	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 poddanych innym niż składowanie procesom przetwarzania [Mg]	1857,7

W związku z tym, że nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zaczął funkcjonować od 1 lipca 2013 r. poniżej przedstawiono zestawienie za rok 2013 obejmujące osobno pierwsze i drugie półrocze.

Tabela nr 5: Ilość odpadów zebranych selektywnie w I i II półroczu 2013 r.

Rodzaj odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów w I półroczu 2013 r. [Mg]	Masa zebranych odpadów w II półroczu 2013 r. [Mg]	Suma [Mg]
Odpady z grupy 15	141,0	232,7	373,7
Odpady z grupy 20 (z wyl. 20 03 01)	45,6	12,2	57,8
Pozostałe odpady selektywnie odebrane	---	3,2	3,2
SUMA	186,6	248,1	434,7

Z analizy wynika, że nowy system spowodował wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie z ilości 186,6 Mg w pierwszym półroczu do 248,1 Mg w drugim półroczu.

Tabela nr 6: Udział odpadów selektywnie zebranych w strumieniu odpadów komunalnych

Rodzaj odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów w I półroczu 2013 r. [Mg]	Masa zebranych odpadów w II półroczu 2013 r. [Mg]	Suma [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	1181,6	1159,3	2340,9
Odpady zbierane selektywnie	186,6	248,1	434,7
SUMA	1368,2	1407,4	2775,6
[%]	13,64%	17,63%	---

Z danych zawartych w tabeli wynika, że procentowy udział odpadów zebranych selektywnie w całym strumieniu odpadów komunalnych wzrósł z 13,64 % w pierwszym półroczu do 17,63% w półroczu drugim. Ponadto zauważa się nieznaczny spadek ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Z oceny systemu wynika, że należy przywrócić się tym nieruchomościom, które zadeklarowały selektywne gromadzenie odpadów pod kątem stopnia realizacji tego obowiązku. Często złożenie deklaracji wyrażającej chęć segregowania wynikało z niższej opłaty za odbierane odpady.

Do zadań gminy należy także sprawdzanie strumienia odpadów, co oznacza zaostrzenie kontroli firm odbierających odpady. Warto zauważyć, że kontrole gmin w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przeprowadzone w drugim półroczu 2013 r. w Polsce przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska wskazywały na zbyt małą liczbę kontroli wykonywanych przez urzędy w stosunku do firm wywozowych oraz właścicieli nieruchomości. Analizą objęto 10% gmin, czyli 283 gminy oraz 10 związków międzygminnych, w tym 25% to gminy miejskie, 45% gminy wiejskie i 33% gminy miejsko – wiejskie.

Podsumowując po 6 miesiącach funkcjonowania nowego gospodarowania odpadami zauważa się szereg niedociągnięć i luk prawnych, które wymagają dopracowania. Należy wdrożyć takie rozwiązania, które doprowadzą do tego, że wszystkie wytworzone na terenie gminy odpady będą w całości trafiały do RIPOK Nowy Dwór. Z analizy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r. wynika, że część odpadów została zagospodarowana przez inne podmioty niż RIPOK Nowy Dwór. Dotyczy to w szczególności odpadów selektywnie zbieranych.

W celu udoskonalenia systemu funkcjonującego obecnie na terenie gminy Brusy, należy rozważyć wprowadzenie następujących zmian:

- zwiększenie kontroli strumienia odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości pod kątem odpowiednio prowadzonej selektywnej zbiórki;
- prowadzenie bieżącej weryfikacji kwartalnych sprawozdań składanych przez firmy wywozowe działające na terenie gminy Brusy we współpracy z RIPOK Nowy Dwór;

- wdrożenie elektronicznego systemu umożliwiającego dokładniejszą kontrolę tzw. trasówek pojazdów działającego operatora;
- wprowadzenie możliwości składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- rozszerzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” o dodatkowe frakcje tj. popiół czy odpady zielone w celu zmniejszenia kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych;
- prowadzenie akcji edukacyjnej dla mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.